N°. 3496.

1858.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden franko p. p. *f* 6.00.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan »het Bureau van DE TIJD."

WOENSDAG 3 NOVEMBER.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 2 November.

Herhaaldelijk is er in de reaktionnaire bladen spraak geweest van een ministerieële krizis, die op nieuw in aantogt zoude zijn. Wij hebben wat daarvan gezegd werd al aanstonds betwijfeld; dewijl het moeijelijk was te gelooven, dat een ministerie, met zooveel welwillendheid ontvangen als het onze, na het geduld der natie gedurende maanden op de proef te hebben gesteld, zou aftrekken met eene stille trom juist op het oogenblik dat het op handelen aankomt. Dusdanig een aftogt zou zoo weinig eervol zijn, dat hij zou moeten worden vergeleken bij de vlugt van een leger, dat in de gelederen geschaard om te strijden, in wanorde het veld ontloopt, zoodra het den tegenstander in het oog krijgt. Desniettegenstaande schijnt er van die krizis meer ernstig spraak te zijn dan wij aanvankelijk konden gelooven. De geruchten, die daaromtrent liepen, blijven aanhouden en erlangen zooveel waarschijnlijkheid, dat de *Arnhemsche Courant* van daag begrepen heeft, tegen die vermoedde aftreding van eenigen of meerderen te moeten opkomen. Zij heeft gelijk. Het ministerie behoort de diskussie af te wachten; dat is in het belang van allen. Het moet zich verklaren, opdat men wete wat het bedoeld had, wat het wil, en hoe het tot 't beoogde heeft getracht te komen. Wil het heengaan, dat is zijne zaak; maar dat het dan ten minste in of na eene parlementaire diskussie zijn ontslag aanvrage. 's Lands belangen behoeven eene opene behandeling. Ieder moet weten waaraan hij zich te houden hebbe, opdat ieder zijn parlementairen vriend of vijand leere waardeeren. Wat is een konstitutionneel goevernement, waarbij de openbaarheid der beraadslaging gemist wordt, en een ministerieëele krizis herhaaldelijk in de intrigues van de binnenkamer wordt afgedaan? Wij hebben genoeg aan hetgeen reeds herhaaldelijk in het geheim is gesmeed. Dat op- en aftreden van lieden, die komen en gaan zonder blijkbare oorzaak, is weinig geschikt, om eerbied en vertrouwen in te boezemen. Wij hopen derhalve, dat de thans rondgedragene geruchten door de feiten zullen worden gelogenstraft, dat het ministerie voor de Kamers zal verschijnen, en verdedigen wat het voordroeg.

Mogt het dan vallen, het zal ten minste met eere zijn en tevens ook met profijt voor de publieke zaak. Want de diskussie zal dan den weg hebben aangewezen, dien de opvolgende Regering zal hebben in te slaan.

Wij ontvangen van een uitnemend en door ons hoog geacht regtsgeleerde, voor wiens gevoelens wij doorgaans sympathie, en altijd eerbied hebben, een schrijven, waarmede wij niet volkomen kunnen instemmen. In het weinige, dat wij over de zaak van den Israëliet Mortara gezegd hebben, heeft de geëerde schrijver, tot ons leedwezen, eenige punten ontmoet, die hem tot een protest nopen, 'twelk ons toeschijnt niet genoegzaam gemotiveerd te zijn. Maar dat is geen reden om den brief niet gaarne te plaatsen. Een man als de heer Lipman heeft altijd regt om gehoord te worden, ook als wij meenen dat hij zich vergist. Ziehier dan zijn schrijven:

»'s Hage, 31 October 1858.

»Mijnheer de Redacteur

»In het zoo even ontvangen N°. 3495 van »*de Tijd*" lees ik over de betreurenswaardige zaak van den Israëliet *Mortara* een hoofd-artikel, waarvan ik sommige beschouwingen kan deelen, daar ook ik overtuigd ben, dat, behalve den diepen en pijnlijken indruk, welken zulk eene gebeurtenis noodwendig moest voortbrengen, zich in het geschrijf en gerucht, daardoor veroorzaakt, ook booze en vijandige hartstogten gemengd hebben en mengen, welke, hoe magteloos ook tegen de katholieke Kerk, de gelegenheid tot aanval niet ongebezigd konden laten voorbijgaan.

»Doch ik las daarin, onder anderen, ook de volgende zinsnede: »Hadden wij het *ongeluk* uit Israël gesproten te zijn, wij zouden *vermoedelijk* handelen, als zij."

»Voor rekening nu des schrijvers latende de koude en harde uitdrukking »vermoedelijk", waar de bedroevende aard der zaak geene ruimte voor eenigen twijfel schijnt te laten, moet ik tegen deze kwetsende uitboezeming in haar geheel beleefdelijk, maar nadrukkelijk protesteeren. Ik doe dit niet alleen, omdat ik het *voorregt* heb, uit Israël gesproten te zijn, maar niet minder omdat het gevoelen, daardoor uitgedrukt, in sterke wederspraak is met alle christelijke, dat is, met alle Katholieke beginselen, om in een Blad, als het uwe, iets anders te kunnen zijn, dan de onwillekenrige afwijking van eene, op dat oogenblik kwalijk geradene of kwalijk bestuurde pen.

»Wat de zaak-zelve betreft, houd ik mij overtuigd, dat er niet één Katholiek is, die niet met den ongelukkigen vader sympathiseert, en dat niemand in hoogere mate, dan het geëerbiedigd Opperhoofd onzer H. Kerk, aan wiens liefderijke en edele gezindheid geheel de wereld regt laat wedervaren, den wensch koestert, bij magte te zijn, om de aanspraak der natuur te bevredigen. Moge dit aan Zijne wijsheid gelukken, en daardoor een vraagstuk, hetwelk tot dusverre veel te éénzijdig beschouwd is, eene wenschelijke oplossing erlangen.

»UWEd. bepaaldelijk uitnoodigende tot de opname van dezen brief in het eerstverschijnend N°. van uw geacht Blad, heb ik de eer te zijn

»UWEd. Dienstw. Dienaar,
»S. P. LIPMAN."

De hooggeschatte onderteekenaar zal ons eenige ophelderingen veroorlooven; omdat wij niet gaarne onder de verdenking blijven, dat wij aan onchristelijke gevoelens jegens de Israëlieten lucht geven.

Wij maakten de volgende veronderstelling: »hadden »wij het *ongeluk* uit Israël gesproten te zijn, wij zou»den *vermoedelijk* handelen als zij." Het is vooral deze zinsnede, die aanstoot heeft gegeven.

1°. gelooven wij, dat daarin niets ligt opgesloten dat als een uitdrukking van minachting voor de joden kan worden opgenomen. Dit ligt niet in ons hart, en was ook niet in onze pen.

2°. Te meer, omdat wij, het een »*ongeluk*" noemende »uit Israël gesproten" te zijn, slechts eene eenvoudige Christelijke waarheid uitspraken. Israël is een oud en roemrijk geslacht, maar het is thans vervallen, juist om datgene, wat zijn adel uitmaakte. Het is altijd een ongeluk als men geboren en opgevoed wordt in de dwaling van die hoogst aangelegene zaak, die de Godsdienst betreft. En grooter nog wordt dat ongeluk, als de dwaling is die van een volk, hetwelk, als volk, Christus den Messias verworpen heeft. Maar des te grooter is ook de zegen Gods, die eene ziel in de dwaling opgevoed tot de waarheid brengt.

3°. erkennen wij evenwel dat onze pen niet juist genoeg heeft wedergegeven, wat wij voornemens waren te zeggen. Wij bedoelden dáár ter plaatse, dat wij vermoedelijk zouden hebben gehandeld als de Israëlieten, indien wij uit Israël geboren, tevens »in het Judaïsmus volhardend waren gebleven." Maar de meeste lezers zullen er dit van zelf bij gedacht hebben, dewijl het zoo natuurlijk er bij behoort.

4°. meent de geëerde schrijver, dat de uitdrukking »vermoedelijk" *koud* en *hard* is, »waar de bedroevende »aard der zaak geene ruimte van eenigen twijfel schijnt te hebben." Dat kunnen wij niet zoo gaaf toestemmen. Wij gevoelen 't dat de vader van het kind in het diep gevoel van leed, dat hem zal hebben aangegrepen, alles aanwendt, wat hem voor de teruggaaf van zijn zoon behulpzaam zijn kan. En niet ligtelijk zal er iemand opstaan, die het hem euvel duidt, ook al mogt hij een wapen aangrijpen, dat men in de hand van een ander hoogelijk zou misprijzen. Maar wij spraken daar niet over den vader, noch over zijn naastbestaanden: Wij spraken van de Israëlieten in het algemeen, van de Israëlieten, die over gansch Europa verspreid, niet zoozeer ijveren voor de teruggaaf van den zoon van Mortara, als wel in de dienst treden van de vijanden der Kerk, om ter gelegenheid van Mortara Rome te bestrijden. Op de hoogte, waarop thans die quæstie gebragt is, dient de zaak van Mortara in de Europeesche polemiek slechts tot voorwendsel, om de gemoederen op te ruijen. En dat zoovele Israëlieten daartoe de hand leenen bevreemdt ons. Dat ligt zoo min in hunne antecedenten, als in hunne beginselen. En uit dien hoofde gelooven wij, dat er onder de Israëlieten zijn, die het bepaaldelijk afkeuren, wat thans door sommige hunner geloofsgenooten wordt gesmeed. Wij zijn vastelijk overtuigd, dat menig verstandig Israëliet zich van dat drijven om te drijven onthoudt; dewijl het voor de zaak van Mortara doelloos geschiedt, en geen andere uitwerking hebben kan dan die van onrust te zaaijen. Wanneer men daar op let, dan was onze uitdrukking in plaats van hard en koud al te mild. Wij hebben dan ook het woord voorbedachtelijk gebruikt, omdat wij daarmeê veel, zoo veel mogelijk wilden toegeven.

Overigens zijn de Israëlieten niet in een toestand, dat men ze voorzigtiglijk behoeft te behandelen. Waren zij nog in den toestand van verdrukking die vroeger heerschte, toen zij telkens gevaar liepen, om door een fanatiek gepeupel geplunderd en mishandeld te worden; het zou pligt zijn met de meeste omzigtigheid over hen te spreken, opdat men zelfs niet in de verste verte aanleiding mogt geven tot dien volkshaat, dien velen hunner thans in Europa tegen Rome trachten aan te vuren. Maar de Joden zijn in Europa genoegzaam overal geëmancipeerd. Er zijn eenige uitzonderingen, waarvan de ergste in Rusland worden aangetroffen, waar men ze onder exceptionneele en vrij barbaarsche wetten gebukt houdt. En is het te dien aanzien niet zeer in het oog vallend, dat de ijzeren hand, die in Rusland op hen rust, wordt gespaard, middelerwijl gansch Europa wordt in 't harnas gejaagd tegen dat Rome, hetwelk ze ten allen tijde in bescherming heeft genomen? Maar dat daar gelaten, in ons westelijk Europa hebben de Joden gelijke regten met al de andere ingezetenen; zij zijn vrije lieden; en wat meer is zij hebben in sommige streken minder nog dan de Katholieken iets van de dweepzucht der bevolkingen te vreezen. Zij zijn dus niet slechts vrij, maar veilig tevens. Maar daarbij blijft het niet. De Israëlieten zijn in Europa opgeklommen tot eene magt, waarmede niet alleenig hier en daar eenige partijen, maar bijna overal de koningen en de volken rekenen moeten. In hunne handen is de geldmagt; en daarom ook de geldmarkt. Dat zegt iets in eene eeuw als de onze, die van het geld een afgod gemaakt heeft.

Bij den schier alles overheerschenden invloed van het geld voegen zij een deel van den invloed, waarover de wetenschap beschikt. De nieuwere denkbeelden gaan uit van de Duitsche universteiten; van daar gaan ze over in de handen der Franschen, welke ze over de gansche wereld rondventen. Wie nu weet welk een groot deel de Israëlietische geleerden van Duitschland in den strijd der pantheistische wetenschap nemen; die ziet daarin eene geduchte magt, die krachtiglijk de christelijke beginselen bedreigt.

Daarenboven hebben de Israëlieten bijna de geheele dagbladpers van het Vasteland in handen. De meeste Fransche groote bladen behooren hun. De *Constitutionnel* zoowel als de *Indépendance belge* zijn het eigendom der Joden, gelijk ook de *Köllnische Zeitung*. Op weinige uitzonderingen na is de geheele Duitsche pers in hunne handen, tot zelfs de officieuze en officieële dagbladpers van Oostenrijk.

Men begrijpt uit dit alles tot welk eene hoogte de Israëlieten zijn gestegen. Zij zijn als koningen in Europa, en hebben zoowel den vrede der wereld, als de naastbijzijnde toekomst in hunne magt.

Daarin is eene reden te meer, waarom men tot hen als tot mannen spreken kan, die op hunne beurt de naakte waarheid moeten kunnen hooren. Het is daarom, dat wij 't gezegd hebben, dat er iets onedelmoedigs is in 't kabaal dat zij tegen Rome maken en in den storm dien zij trachtten op te zetten, en die, zoo hij iets uitwerken zal, minder den wensch van Mortara zal bevredigen, dan de Katholieken en het Katholicismus in den persoon van Pius IX prijs geven aan al de kwade hartstogten, die in Europa gisten.

Uit het verslag van de kommissie van rapporteurs uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal, over hoofdstuk V der staatsbegrooting, blijkt, dat het eindcijfer grooten tegenstand ontmoette. De wijze, waarop de Regering de statistiek bevordert, is uitermate vreemd voorgekomen. Verder is aangedrongen op de spoedige indiening van wetsontwerpen betreffende de schutterijen, de regeling van het algemeen en bijzonder bestuur van den waterstaat, het stellen van regels voor het verleenen van koncessiën voor den aanleg van openbare werken, de policie op de wegen, het hooger en middelbaar openbaar onderwijs, de oktrooijen en den ijk van maten en gewigten. Indien de doorgraving van Holland op zijn smalst schipbreuk dreigt te lijden, wegens de eischen van het departement van Oorlog, nopens de vestingwerken, dan zou men zulken hinderpaal betreuren. Eenige leden hebben zelfs in bedenking gegeven, of die nieuwe vestingwerken niet voor rekening van den Staat konden worden aangelegd. Verre de meeste leden waren onaangenaam verrast door de aanvrage van 2 ton voor goevernementsgebouwen te 's Gravenhage. De in het vorige jaar toegestane ƒ60,000 voor opnemingen ten behoeve der spoorwegen zijn niet in overeenstemming met de bedoeling der Kamer gebruikt. Het denkbeeld om de Staphorstersluis voor ƒ160,000 te koopen werd afgekeurd. Eindelijk is gevraagd naar den stand der zaak van het Zwolsche Diep en zijn algemeen luide klagten aangeheven omtrent den ongunstigen toestand der Delftsche akademie.

Ter bevestiging van het vroeger medegedeelde, kunnen wij thans melden dat de leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal zijn aangeschreven om op Dingsdag, 9 November a. s., hunne werkzaamheden te hervatten.

In een brief uit 's Hage wordt aan het *H. en Eff. bl.* o. a. het volgende geschreven:

„Er is nog een wetsontwerp bij de Kamer aanhangig, dat gewis nog al tegenstand zal ondervinden, en waarover ik reeds twee brochures ontvangen heb, waarin die wet door de belanghebbenden met nadruk werd bestreden. Ik bedoel de herziening van ons tarief van in- en uitgaande regten. In het begin van het jaar was het verzet tegen dat voorstel nog meer algemeen dan thans. En inderdaad zal de warmste *freetrader* moeten erkennen, dat er iets hards voor de industriëlen in gelegen is, dat onze markt voor een ieder wordt open gezet, zoo lang andere landen nog hoogere regten behouden, zoodat de konkurrentie niet gelijk is. Ik herinner mij omtrent deze zaak, dat de Noord-Brabantsche en Limburgsche belanghebbenden in het voorjaar een brief te dien opzigte aan den heer Thorbecke hebben gerigt. Een 20tal industriëlen herinnerde bij die gelegenheid den kundigen en geachten vertegenwoordiger aan zijn afscheidsbrief bij zijne verkiezingen te Deventer aan de Limburgsche kiezers, die hem in de dagen van 1853 naar de Kamer hadden afgevaardigd, waarbij hij den wensch uitdrukte, om zijne vroegere kommittenten te eeniger tijd nuttig te kunnen zijn en de verzekering gaf, in zoodanig geval hunne belangen steeds te zullen voorstaan. De industriëlen, die hunne belangen vooral nu door het tarief bedreigd zagen, bragten den heer Thorbecke zijne toezegging in het geheugen terug, en verzochten hem, door zijn invloed in de Tweede Kamer, den slag te keeren, die hen bedreigde."

Door den minister van Binnenlandsche Zaken is eene cirkulaire gerigt aan de kommissarissen des konings in de verschillende provinciën, waarin deze worden uitgenoodigd aan de gemeentebesturen bekend te maken, dat Zr. Mjs verjaardag op den 19 Februarij aanst. wederom zal worden gevierd. Naar men verneemt zijn ook de noodige maatregelen genomen, dat de manschappen van het leger Zr. Mjs geboortedag op feestelijke wijze zullen herdenken.

De *IJ- en Amstelbode* deelt in zijn laatste Nommer mede, dat de redakteur van dat blad dezer dagen voor den regter van instruktie is geroepen, wegens eene aanklagt van hoon en laster. Deze klagt zou daarop gegrond zijn, dat het blad de stad had geluk gewenscht, „dat het rooimeesterschap, die sinecure, dat erfstuk van de gildetijden, afgeschaft was." Het blad verklaart, dat het alleen de bedoeling had, om de instelling af te keuren, en niet om de personen, die tegenwoordig die betrekking vervullen, te beschuldigen.

Bij beschikking van den 27^n Oktober, is de koncessie voor eene stoombootdienst tot vervoer van reizigers, goederen en vee, tusschen Geertruidenberg en Rotterdam, vroeger verleend aan de heeren A. Soeteman en verdere belanghebbenden, overgeschreven ten name van de *Stoombootmaatschappij stad Geertruidenberg.*

Bij beschikking van den 28^n Oktober 1858, is aan de *Harderwijker schroefstoombootmaatschappij*, met intrekking der koncessie, vroeger aan de firma P. P. Kievits en C^o. gegeven, tot wederopzegging, vergunning verleend voor eene schroefstoombootdienst tot vervoer van reizigers en goederen tusschen Harderwijk en Amsterdam.

Opgave van de Nederlandsche bank op 30 Oktober ll.: Omloopende bankbiljetten ƒ 82,814,745; saldo's van rekeningen-courant ƒ 27,824,460.24; munt en muntmateriaal ƒ 97,200,347.14.

Zaturdag namiddag is een onbekend hoog bejaard man op den Nieuwendijk door een rolwagen aangereden, of tegen dezen aangeloopen zijnde, op straat gevallen en kort daarna overleden. In het Gasthuis gebragt, is bij eene schouwing gebleken, dat er geene teekenen van beleediging aan hem te vinden waren. Men vermoedt dat de man door den val eene hersenschudding bekomen heeft of door eene beroerte is getroffen.

Gisteren werd ten raadhuize publiek aanbesteed: Het maken van eene nieuwen steenen brug met ijzeren baskule en barrière met twee wachthuizen, ter vervanging van de tegenwoordige Utrechtsche Poort. Aannemer bleek hiervan te zijn de heer D. de Jong, te Ameide, voor de som van ƒ41,700.

Gisteren morgen is de smid W. H. Koppers op het Realen-eiland, in de fabriek *de Atlas*, van eene trap ter hoogte van 16 voeten gevallen, waardoor hij den schedel heeft gebroken en naar het gasthuis is gevoerd.

Z. M. heeft, op zijn verzoek, eervol ontslagen: als schoolopziener in het vijfde schooldistrikt van Zuid-Holland, mr. J. B. L. Wentholt; en in deszelfs plaats benoemd dr. A. A. Deenik; benoemd tot subst.-griffier bij de arr.-regtb. te Sneek, mr. H. J. Albarda; erkend als vice-konsul der vrije Hanzeestad Hamburg, voor de provincie Friesland en de eilanden Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog, C. Teves.

'sGRAVENHAGE, 1 Nov. Z. M. de Koning is gisteren avond ten 6½ ure met een extra-spoortrein van het Loo in deze rezidentie teruggekeerd.

— Z. K. H. Prins Frederik is heden middag van Muskau alhier aangekomen.

— HH. KK. HH. prinses Frederik en prinses Maria worden morgen van HD. buitenlandsche reis alhier terug verwacht.

— De baron von Doblhoff, aftredend Oostenrijksch gezant, is van zijn afscheids-bezoek bij H. M. de Koningin-moeder te Soestdijk, in de hofstad teruggekeerd.

— De regtbank alhier heeft heden uitspraak gedaan in de zaak, de vorige week behandeld, van de twee jongens, aangeklaagd van het rondbrengen van bedelbrieven. De regtbank heeft hen beiden schuldig verklaard aan bedelarij in verbinding en hen veroordeeld N. B. (15 jaar oud) tot eene gevangenisstraf van 1 jaar, met last dat hij na het ondergaan zijner gevangenisstraf naar een bedelaarsgesticht zal worden overgebragt; en J. W. H. (12 jaar oud) tot eene gevangenisstraf van 3 maanden.

— Ook heeft de vorige week de behandeling plaats gehad der zaak van E. Hezius, wed. van J. H. Schram, te Delft, beklaagd van het bevorderen en aanmoedigen tot het overgeven aan een ontuchtig leven van hare 17-jarige dochter. De regtbank heeft haar bij vonnis van heden daaraan schuldig verklaard en veroordeeld tot eene gevangenisstraf van 3 jaren, geldboete van ƒ150. Wijders is haar gedurende 10 jaren alle voogdij of kuratorschap ontzegd; en is zij ontzet van de regten en voordeelen haar bij den XV^n titel 1^e boek van het burgerlijk wetboek verleend, op den persoon en de goederen van hare 17-jarige dochter M. C. Schram.

— 2 Nov. HH. KK. HH. de prinsessen Frederik en Maria zijn heden van Pruissen in deze rezidentie teruggekeerd.

— Morgen zal er op de goederen van Z. K. H. prins Frederik aan den Leijdschen straatweg door de leden van het groot St. Hubert eene jagtpartij plaats hebben, waaraan ook Z. K. H. de Prins van Oranje zal deelnemen.

— Het prachtige hôtel van den baron van Brienen van de Groote Lindt in het Lange Voorhout is in zooverre afgebouwd, dat het kapwerk thans daarop is geplaatst. Bij deze gelegenheid heeft de baron eenige gelden ter beschikking van de aannemers gesteld, ten einde de werklieden op eenige ververschingen te onthalen. Dit heeft Zaturdag jl. plaats gehad, terwijl hun wekelijksch loon eenigzins werd verhoogd. De werklieden hebben uit erkentelijkheid des avonds het nieuwe gebouw eenvoudig verlicht.

HOORN, 30 Okt. Hoogste graanprijzen. Tarwe ƒ 9; Rogge ƒ 6,75; Gerst ƒ 5,75; Haver ƒ 5,25; Paardenboonen ƒ 8; Bruine dito ƒ 11; Witte dito ƒ 12; Graauwe Erwten ƒ 24; vale dito ƒ 19; Groene dito ƒ 16; Witte groote dito ƒ 15; Kanariezaad ƒ 14,50. Boter per Ned. ℔ ƒ 1,30; Kippen a ƒ 1,20 tot ƒ 0,60; Kipeijeren a ƒ 3,50 per 100 stuks, Eendeijeren a ƒ 4 per 100 stuks.

LEEUWARDEN, 29 Okt. De examens door de prov. kommissie van onderwijs zijn heden afgeloopen. Toegelaten zijn: 1 tot hoofdonderwijzer, 3 tot hoofdonderwijzeressen, waarvan 2 mede voor het Fransch, Engelsch, Hoogduitsch en vrouwelijke handwerken, 10 tot hulponderwijzers, 3 tot hulponderwijzeressen, waarvan 1 mede voor het Fransch, 6 tot onderwijzers in de wiskunde, 1 in de gymnastiek en 2 voor het Fransch. Slechts 1 voor hulponderwijzer is afgewezen.

GRONINGEN, 29 Okt. Behalve die reeds zijn opgegeven, zijn den 27 Okt. nog met goed gevolg geëxamineerd: een persoon in de beginselen van het Fransch en Engelsch; een persoon in de beginselen van het Fransch en Hoogduitsch, drie personen in de beginselen van het Hoogduitsch en een persoon in het Fransch als vak van voortgezet onderwijs, volgens art. 72 der wet.

's HERTOGENBOSCH, 30 Oct. Van 26 dezer tot gisteren avond laat is de kommissie in deze provincie tot het afnemen van examens voor hoofdonderwijzers, hulponderwijzers, enz. dageijks onder het voorzitterschap van Jhr. Mr. J. B. Verheijen van Loonopzand, inspekteur van het lager onderwijs bezig geweest. De uitslag van die examens is, dat zich hebben aangemeld 4 kandidaten tot hoofd-onderwijzers, die allen zijn afgewezen, 21 als hulponderwijzers, toegelaten 14, afgewezen 7; 1 voor de wiskunde art. 72 der wet afgewezen. 6 Id. art. 1 der wet, 4 toegel. 2 afgew.; 2 de levende talen art. 72 der wet, 2 afgew. 16 Id. art. 1 der wet 8 toegel.; 8 afgew.; 2 hoofdonderwijzeressen 2 toegel.; 21 hulponderwijzeressen 16 toegel. 5 afgew.; 4 huisonderwijzeressen 2 toegel. 2 afgew. 12 voor de levende talen art. 1 der wet 8 toegel. 4 afgew.

ARNHEM, 29 Okt. Gisteren avond (28) hadden wij het genoegen, in het gebouw *Musis Sacrum* een concert bij te wonen door eene afdeeling van het Zangkoor der parochie van Ste Walburgis gegeven, onder de leiding van den talentvollen heer A. J. Schaap, muziekmeester te dezer stede.

De wel bezette en met smaak voorgedragen stukken bestonden in het *Stabat Mater* van Rossini en het *Te Deum laudamus* van Romberg.

De keurige solo's, zoowel als het ensemble, droegen de algemeene goedkeuring weg van het talrijk publiek, waaronder men verscheidene protestantsche beminnaars der zangkunst opmerkte.

De heer Schaap heeft zijn ijver en volharding beloond gezien, en getoond, dat er in korten tijd iets goeds kan worden tot stand gebragt. Aldus voortgaande, durven wij aan deze zangvereeniging, tot luister der godsdienst en der schoone kunst, de beste uitkomsten voorspellen.

(Kath. Ned. Stemmen.)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 1 Nov. Uit Lissabon heeft men naauwkeurige bijzonderheden nopens de afdoening van het Fransch-Portugeesch geschil ontvangen. Men vindt er de bijzonderheid dat ter regeling der vergoeding door Portugal aan Frankrijk te betalen, dit laatste rijk tot scheidsregter den Koning der Nederlanden zou hebben benoemd.

Ook het Portugeesche goevernement geeft van de gansche zaak een volledig overzigt in het officiëele blad. De gewisselde notas zullen aan de Cortes worden voorgelegd, die eerstdaags zullen bijeenkomen.

— Een korrespondent meldt, dat alhier een koerier uit Rome is aangekomen met dépêches voor den Pauselijken Nuntius, welke op de zaak van Mortara betrekking hebben. Volgens dien korrespondent wordt daarin berigt, dat de Paus aan alle Europeesche hoven een memorandum heeft gezonden, waarin de woordelijke inhoud der reklamatiën van het gezin Mortara, en bovendien eene uiteenzetting der gansche zaak voorkomen.

— Te Morans is generaal de Salles, door zijn halven-broeder, een officier die in krankzinnigen toestand verkeert, met een pistoolschot ernstig gekwetst. Nadere bijzonderheden verwacht men en zullen medegedeeld worden.

— Uit Konstantinopel schrijft men, dd. 20, dat lord Stratford de Redcliffe met den Sultan een konferentie had gehad, waarbij hij getracht had Z. H. ter zake van een bond met Frankrijk en Rusland, angst in te boezemen en zelfs wantrouwen tegen de politiek van het Engelsche kabinet.

Op een feestmaal bij den groot vizier, meende lord Stratford, zoo schrijft men, den Sultan een toast te moeten brengen; doch dit werd door zijn opvolger sir H. Bulwer als een krenking van zijn regt beschouwd en gaf tot een bepaald protest van diens wege aanleiding.

Het *Journal de Constinople* spreekt hier niet van; maar men dient in 't oog te houden, dat de bijzondere

stelling van dat blad het een groote behoedzaamheid oplegt.

ENGELAND.

LONDEN, 1 Nov. De heer Bright heeft nog twee redevoeringen te Birmingham gehouden, eene gerigt tot de afgevaardigden der hervormings-vereeniging te dier stede, de tweede op een groot gastmaal van 500 personen, dat hem in het stadhuis werd aangeboden.

In de eerste rede drong de heer Bright hoofdzakelijk aan op de noodzakelijkheid, om in de grootste steden ten gunste der parlementaire hervorming eene beweging te doen ontstaan, zooals in der tijd bij gelegenheid der graanwet gedaan werd.

De buitenlandsche politiek van Engeland was het onderwerp zijner tweede rede. De vertegenwoordiger van Birmingham trachtte te bewijzen, dat hij zoo als zijne politieke vrienden eene zienswijze had als die van Robert Walpole, Charles James Fox, lord Grey en Sir Robert Peel.

De heer Bright hield staande dat het stelsel reeds in 1688 ingevoerd, 'twelk het koningrijk in de handen gaf van eenige groote grondbezitters, geen andere uitkomsten heeft opgeleverd dan zonderlinge verwikkelingen, gevolgd van worstelingen, waarin vernieling en verwoesting de algemeene Europeesche vrijheid geen enkele schrede hebben doen vooruitgaan.

Uit al de oorlogen, waarvan de redenaar een krachtige schets gaf, is er voor het vereenigd koningrijk niets anders ontstaan dan een uitgave van vijftig milliards, een pauperismus, dat den vreemdeling doet huiveren en belastingen, welke de vrijheid der Britsche industrie belemmeren.

„Die oorlogstijden, zegt hij, kunnen voor de ijzeren eeuw van ons land gehouden worden." — De in Indië en China geleverde gevechten waren de gevolgen eener politiek, die verkeerdelijk haren roem stelt in de onbegrensde verovering en overweldiging van verre landstreken. De beweering, dat dit stelsel ten voordeele van 's lands handel was, is een blijkbare dwaling; al de Engelsche koloniën hebben aan het moederland verliezen berokkend, behalve Australië. De uitgaven die ze zoowel voor de zee- als landmagt vereischen, vermeerderen de uitgaven op het budget jaarlijks met twintig of twee en twintig millioen £.

Wat de vrees betreft, die Cherburg inboezemt, de heer Bright vraagt, of Frankrijk niet moedig met Engeland in de Krim gestreden en niet met zijn bondgenoot in China medegewerkt heeft. Zijn de Keizer te Londen en de Koningin te Parijs niet met liefderijke toejuichingen van beide volken ontvangen?

De redenaar vindt het niet logiesch, dat Groot Brittanje zijne naburen gispt wegens een gedrag, 't welk het zelf steeds gevolgd heeft. Ten slotte begeert hij dat eene nieuwe politiek in Engeland ingevoerd worde, die ten minste veroorlooft, dat de ontzaggelijke armentaks strekke om werkelijk de behoeftige klassen te ondersteunen, 't geen tot hiertoe het geval niet was.

De indruk door de eerste rede te weeg gebragt, die over de parlementaire hervormingen, schijnt tegenstrijdig te zijn. Men zegt, dat de algemeene opinie, die den heer Bright als spil van den tegenwoordigen toestand beschouwt, teleurgesteld is door hem te revolutionnair en niet praktiesch genoeg te vinden; die meening wordt door de Londensche pers beaamd.

Algemeen is de aanval tegen den heer Bright en men noemt hem een woedend demagoog, die voor zijne voorgangers van 1793 niet behoeft te wijken. Dit zeggen de *Morning-Herald*, het orgaan van het ministerie, en de *Morning-Post*, die namens de aanhangers van Palmerston spreekt.

Ook de *Times*, 'tgeen van nog meer gewigt is, kritizeert streng de rede van Birmingham's afgevaardigde, en zegt dat zij geheel en al in tegenspraak is met de algemeene opinie van het land.

Dat de door den heer Bright voorgestane veranderingen geen ernstig en uitvoerbaar doel hebben en de enkele uitkomst wezen zal het kiezersregt te doen overgaan in de handen eener klasse, die tot hiertoe niet regtstreeks tot de vorming der nationale politiek of wetgeving medewerkte.

Het blad ziet de noodzakelijkheid er niet van, om het gezag te verplaatsen, en verklaart daarmede nooit te zullen overeenstemmen, dan wanneer men, niet door algemeenheden, maar op bepaalde wijze niet de theoretische, maar de feitelijke gebreken der tegenwoordige konstitutie aanwijst.

Daarentegen verkrijgt de heer Bright de loftuigingen van den *Daily News*, den *Morning Advertiser*, den *Morning Star*, bladen van kontinentaal-liberale denkbeelden, en eensgezind met de Manchester-mannen en de radikalen, die beweren dat hij in de aanstaande zittingen van het Parlement een groot gewigt zal oefenen.

— Over de houding van het Engelsche goevernement gedurende de onderhandelingen betreffende de Fransch-Portugeesche quaestie en zijne denkwijze deswege, vaart de *Morning Herald*, datgene tegenstraffende wat de *Times* over de late zending der kanaalvloot naar de Taag heeft gezegd, met zeer vinnige taal uit tegen de handelwijze van het Fransche goevernement en, hoewel de mogelijkheid niet ontkennende dat er wederzijdsche grieven hebben kunnen bestaan, beweert het blad, dat dit sedert 1848 de geweldigste daad is geweest, die door een geregeld goevernement tegen de politieke orde in Europa gepleegd is.

Ten aanzien der zending van admiraal Freemantles eskader naar Lissabon zegt het ministerieël blad, dat daarvan geen spraak is geweest en het goevernement er zelfs niet aan gedacht heeft om de twee reeds aanvankelijk derwaarts vertrokken schepen eenigen bijstand te zenden, daar ze enkel gezonden waren om des vereischt de Engelsche onderdanen te beschermen.

— De *Morning Chronicle* beweert, dat Keizer Napoleon het besluit zou hebben genomen om van het stelsel der immigratie van negers naar de Fransche koloniën aftezien, uithoofde der konflikten, welke tot dien handel aanleiding geven. Weinig geloof wordt aan dit gerucht gehecht, maar men vermoedt veeleer dat er een reglement zal verschijnen, 'twelk meer bepaald dan vroeger de regten en verpligtingen der reeders zal omschrijven, die zich op dat bedrijf toeleggen.

— In den *Sunderland Times* leest men: „Er zijn duizende Engelschen over de wereld verspreid, in onbeschaafde en heidensche streken, of in de wouden der wilden, die meer voor de menschheid deden en aan Engelands naam meer roem verschaften dan sir James Brooke, en die nimmer een tiende van zijne onverdiende faam ontvingen, of een enkel eerbewijs, dat aan hem werd geschonken, en die hunnen nuttigen arbeid nimmer vermengden met zulke rampen en wreede onregtvaardigheden als hij deed. De Chineezen sloegen alleen in het grondgebied van James Brooke aan het muiten, en vermoordden er ongestoord de Europeanen. Zij deden dit niet te Hong-Kong, te Singapore of in eenige andere plaats in Indië onder ons beheer; alleen in die kolonie, welke het verst verwijderd is van den Chineeschen invloed, de kolonie onder het gezag van sir James Brooke. Nogtans is het verzuim der bewindspligten, zoo als blijkt uit genoemde ramp, de grond der vordering of vergoeding voor geleden verliezen. De muiterij werd niet veroorzaakt door het zachte beheer van den radja, want er is meer bloed onder sir James Brooke vergoten, dan onder eenigen anderen goeverneur van koloniën gedurende het tegenwoordig geslacht, behalve door den goeverneur-generaal van Indië en misschien door den goeverneur van Kanada, gedurende den opstand van 1838. Sir James Brookes bewind werd gevestigd in bloed, en eindigde (door den Chineeschen opstand) in bloed."

— Gisteren nam prins Alfred te Trogmore van zijne grootmoeder de hertogin van Kent, en te Windsor van de Koningin zijne moeder afscheid en vertrok daarna van zijnen vader en oudsten broeder vergezeld naar Portsmouth om als adelborst aan boord van de *Euyrialus* te gaan en zijne eersten grooten zeetogt naar de Middellandsche zee te doen. Beide geleidden hem tot aan boord van het schip dat te Spithead lag en werden, door salvos begroet van het vlaggenschip, de strandbatterijen en vijf Hollandsche oorlogschepen, onder het bevel van den schout bij nacht 't Hooft, welke laatste daar gisteren aangekomen waren om een exercitie-togt naar de Middellandsche Zee te ondernemen. Op den *Euryalus* werd een ontbijt genomen, vervolgens scheidde men hartelijk. De prins van Walles keerde naar Richmond en de prinsgemaal naar Windsor terug, waar intusschen de hertog van Malakoff met zijne jonge gade was aangekomen. Prins Alfred heeft als adelborst dienst genomen om zich praktiesch in de zeevaartkunde te oefenen.

Men heeft gezorgd dat zijne gezellen aan boord slechts dezulken waren, op wier zedelijkheid niets was aan te merken. Zijne uitrusting is niet kostbaarder dan die der overige kadetten en beantwoordt in alle deelen aan de bestaande reglementen. Zijn knecht heeft een bijzondere kajuit, maar de jonge prins zal met de overige adelborstten zijne hangmat tusschendeks hangen en geen de minste voorregten genieten.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 2 November.

ONDERTROUWD (28 Okt.): T. G. Corbeijn, wed. met M. C. Heesen.

GETROUWD (28 Okt.): J. Nijhoff, van Arnhem, met M. W. Eckstein. - H. Simons met E. Judels.

BEVALLEN (28 Okt.): J. T. J. van Wessem, geb. de Mesquita, Z. - J. G. H. de Wilde, geb. van Everdingen, D. — (29 Okt.): H. W. van den Berg, geb. Blikman Kikkert, D. C. P. Bakker, geb. Beezem, D.

OVERLEDEN (26 Okt.): C. Nout, geb. Verbrugge, 29 j. - M. J. Baudalet, wed. J. B. Lambert, 96 j. - G. H. J. Köler, 2¾ j. — (27 Okt.): J. Bletz, 15 m. — (28 Okt.): G. C. Lange, 63 j.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		1 NOV.		4½ u.	gebl.
Amsterdam, Thesaurie .	5 pCt.	106½	a		
Nederl. Bank	4 ″		″		
Nederl., Werkel. Schuld a	2½ pCt.	63¾	″	64	63 13/16
Dito Dito	3 ″	75 3/16	″	75 7/16	75 5/16
Dito Dito	4 ″	97 15/16	″	98¼	98
Amortis. Syndik. . .	3½ ″		″		
Aand. Handel-Maatsch.	4½ ″	142	″		
Oost-Ind Leening . .	4 ″	97¾	″		
Aand. Holl. Spoorweg. . .		69	″		
Leening idem	4½ pCt.		″		
Aand. Rijn-Spoorweg .	4½ ″	101¼	″		
Maatschappij van Weld.	4 ″		″		
België, Cert. Adm. B. bk	2½ ″		″		
Dito bij *Rothschild* . .	2½ ″	53⅛	″	53¼	
Frankrijk, Certifikaten .	3 ″		″		
Spanje, Obligatiën . .	1½ ″	29¾	″	29 13/16	
Dito	3 ″	45½	″	45⅝	
Dito Binnenl.	3 ″	40 9/16	″	40 11/16	40⅝
Amortisable Schuld . . .		10 5/16	″	10 9/16	10 5/16
Bewijzen Coupon		6⅛	″		
Crediet Instel. bij *Prost & C°.* .			″		
Portugal, Obligatiën . .	3 pCt.	45 15/16	″	46	46
Dito 1856	3 ″	44 13/16	″	44⅞	
Dito Uitgestelde			″		
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5 pCt.	105¾	″		
Dito bij idem 1828/1829	5 ″	103⅜	″		
Cert. bij idem 1831/1833	5 ″	90⅞	″	91⅛	
Dito bij idem 1840 . .	4 ″	85 1/16	″	85¼	85 1/16
Dito bij *Stieglitz* . .	4 ″	85	″		
Dito Nieuwe . .	4 ″		″		
Dito 5de Serie	5 ″	97 11/16	″		
Dito 1855, 6de Serie .	5 ″	101⅞	″	102	
Dito adm. te Hamburg	5 ″	98 9/16	″		
Dito dito te Londen .	5 ″		″		
Dito dito dito .	4½ ″	98	″		
Inschrijving in Assignat.	6 ″		″		
Certifikaten van dito .	6 ″	65 9/16	″		
Spoorweg Aktiën . .	5 ″	75	″		
Polen, Aand. 1835, fl. 500	*f*	157¾	″	158	
Obligatiën	4 pCt.	81 5/16	″		
Pruissen, Obligatiën . .	4½ ″		″		
andeelen 1854. . .	3½ ″	203½	″		
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 ″		″		
Dito dito	4 ″	63	″		
Dito Metalliek . . .	5 ″	77⅞	″	78	77 15/16
Dito Rente Amsterdam	5 ″	86⅞	″	87 1/16	87
Dito Nationale 1854 .	5 ″	77⅞	″	78	77 15/16
Dito dito	2½ ″	39⅜	″	39⅝	39⅝
Weener Bank-Aktiën . .	*f*		″		
Dito Aand. fl. 250, 1839 .	″		″		
Dito dito ″ 250, 1854	4 pCt.		″		
Beijeren, Spoorweg Aandeelen			″		
Napels, Cert. bij *Lam. en B.*	5 ″		″		
Dito bij *Rothschild* . .	5 ″		″		
Denemarken, Oblig. te Lond.	5 ″		″		
Dito	3 ″		″		
Braziliën, Geldl. 1824 v. £ 100	5 ″	100	″		
Dito 1839 van £ 100 . .	5 ″		″		
Dito 1843 ″ £ 100 . .	5 ″	99⅜	″		
Dito 1852	4½ ″		″		
Sardinië	5 ″		″		
Peru, Geldl. 1854 . . .	4½ ″		″		
Dito te Parijs		75	″		
Ecuador, Oblig. 1855 . .	1 ″	15 1/16	″	15⅜	
Venezuela, dito 6 pCt thans	4¾ ″	39¼	″		
Dito Uitgestelde . . .	2¼ ″		″		
Grenada, Obligatiën . .	3¼ ″	18½	″	18⅝	18½
Dito Uitgestelde . . .		5 11/16	″		
Mexiko dito	3 ″	18⅝	″		
Nrd-Amer., Ph. *Hope en C*, Lr. A	*f*		″		
Dito dito	″ B ″		″		
Dito bij *Rothschild* . .	6 pCt		″		
Amerik. Bank-Aktiën			″		
Illinois Spoorweg-Aandeelen			″		
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	84⅝	″	85	84¾
Louisiana	5 ″	101¼	″		
Griekenl., Obl. Geldl. 1825	5 ″	3 15/16	″	4	

Russische Spoorweg doorgef. 245½.

Alleen de Nationale fondsen waren heden in flaauwere stemming. De Buitenlandsche markt was goed prijshoudend.

Koers van het Geld: Beleening 3½ pCt., Prolongatie 3½ 4 pCt., Diskonto 3½ pCt.

Wisselkoers.

2/m. Parijs	*f* 55½	2/m. Livorno	*f* 39⅛
Zigt ″	″ 56	″ Napels	″ 80¼
2/m. Bordeaux	″ 55¼	3/m. Petersburg . .	″ 1.70½
½/m. ″	″ 55⅝	6/w. Weenen . . .	″ 110¾
3/m. Madrid	″ 238	″ Augsburg	″ 35½
″ Cadix	″ 240	″ Frankfort	″ 99
″ Sevilië	″ 237	2/m. Hamburg	″ 34⅞
″ Bilbao	″ 237	Zigt ″	″ [illegible]
″ Lissabon	″ 40⅞	2/m. Londen	″ 11.62½
″ Porto	″ 40⅞	Zigt ″	″ 11.70
2/m. Genua	″ 45¾	Rotterdam	″ ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIJS, 30 Okt. Rente kont. 4½ pc. —.—, op tijd 3 pc. 72.95; Fr.-Oost, Spoorw. —; Spanje 1½ pc. —; 3 pc. —; Rom. Leening 94.

MADRID, 29 Okt. Spanje 3 pc. 42.65; 1½ pc. 30.95.

BERLIJN, 1 Nov. Stieglitz 5de serie 104; 6de id. 108; Rusland 5 pc. 110¼; Pruiss. Staats. 4½ pc. 100½; Diskonto 5.

HAMBURG, 1 Nov. Mexikanen 5¾, Spanje 3 pc. 38⅞; 1½ pc. 28⅜, Rusland 5 pc. —, 4½ pc. —, Vereinsbank

99¼, Noord-Duits. bank 87½, Wissel op Londen kort —.—; 3/m. —.—, Amsterd. —.—, Diskonto 1¾.

FRANKFORT, 1 Nov. Metalliek 5 pc. 80⅝, Spanje 3 pc. 40⅜; 1½ pc. 29⅞, Wissel op Londen 116⅞, Weenen 117¾, Parijs —, Amsterd. —, Diskonto 5.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek . .	ƒ29,40	à —	Pruissische .	ƒ 34¾	à —
Napelsche . .	„—,—	„ —	Spaansche . .	„ —,—	„ —
Div. in £ . .	„11,60	„ —	Hamb. Russ.	„ 34⅛	„ —
Eng. Russen .	„11,60	„ —	Russ. in Z. R.	„ 34⅛	„ —
Fransche . .	„ 55½	„ —	Polen „ P. R.	„ 35¾	„ —
Belgische . .	„ 55¾	„ —	„ „ Fl.	„ 26¾	„

Nationale Metalliek ƒ29.40. Coupon Mexiko 1854 ƒ14 à 14¼.

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIËN.

Stukken à ƒ10 per Stuk	ƒ 9,70 à 9,80
Oude Gerande Dukaten	„ 5,50 „ 5,60
Wigtige Souvereinen	„11,70 „11,80
„ Pistolen	„ 9,50 „ 9,60
Stukken van 20 Franks	„ 9,30 „ 9,40

Baren Goud en Speciën à ƒ1442,60 per Ned. ℔ fijn 10 à 11 pc.

ZILVEREN SPECIËN.

Piasters	per Stuk ƒ2,55 à 2,60
Stukken van 5 Franks	„ 2,33 „ 2,36
Brabandsche Kroonen	„ 2,65 „ 2,70
Fransche	ƒ 2,70 ƒ 2,75
Pruissische Daalders	„ 1,74 „ 1,77
Zilver 1000 à 980	„—,— „—,—
„ 900 „ 700	ƒ104,20 à 105,—

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 1 Nov.

Tarwe onveranderd: 135 ℔ witb. Poolsche ƒ355, 340; 132, 133 ℔ b. dito ƒ325; 131 ℔ mindere dito ƒ300; 130 ℔ jarige Friesche ƒ280, 123 ℔ roode Koningsb. ƒ288 bij partij.

Rogge tot vorige prijzen aan kons.: 125, 127 ℔ Pruissische ƒ187, 191; 124 ℔ mindere dito ƒ182, 119, 123 ℔ o. dito ƒ170, 180; 124 ℔ Galatz ƒ180, 118 ℔ Archangel ƒ174; 116, 118 ℔ Petersb. ƒ170, 174.

Boekweit onveranderd; 121, 123 ℔ Holsteinsche ƒ191, ƒ195; 114 ℔ Sleeswijk ƒ166.

Koolzaad: Deensche Röbs 62 ℔. Op 9 vaten Olie in April ek. 77 bieden, 78 laten; Nov. 75 ℒ. *Lijnzaad* in veiling: 108, 109 ℔ Bombay ƒ11⅜, ½, ⅝. *Raapolie* op 6/w. ƒ42½; Vliegend ƒ41¼; 1°. Mei ek. ƒ42½; Nov. ƒ41¼, 40½ a 41; Dec. ƒ41½. *Lijnolie* op 6/w. ƒ31; Vliegend ƒ29¾; 1°. Maart ek. ƒ30 a ¼; April ƒ30¼ a ½; Mei ƒ30½ a ¾; Nov. ƒ29¼, 29 a 29¼; Dec. ƒ29½. *Hennepolie* op 6/w. ƒ38¼: Vliegend ƒ37. *Raap-koeken* de 1000 stuks ƒ83 a 88. *Lijnkoeken* de 100 st. ƒ11 a 13.

De tegen heden in publieke veiling aangeslagen partijen Rogge zijn alle verkocht als: ca. 120 last. Taganrog, 119, 120 ℔ ƒ160 a 163; 20 last. Pruis., 124 ℔. ƒ182; 25 last. Archangel; 115, 116 ℔, ƒ160 a 164.

SCHIEDAM, 1 Nov. Rogge. Verkocht: 153/2 ℔ Pommer ƒ189 kt., ƒ190 6/w.; 145/2 ℔ jarige Archangel ƒ180 6/w. — Moutwijn ƒ14,25; Jenever ƒ19,75; Amst. Proef ƒ21,— per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting. Spoeling ƒ1,10 per ketel.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 1 Nov. Citizen (st.), Londen.

HELVOET, 1 Nov. Den Breems, Trekvogel, Villanova. - Rigwell, Sarah, Port Talbot.

UITGEZEILD:

TEXEL, 2 Nov. Breuning, Stad Gouda, Batavia. - Hoeksma, Cornelia Wilhelmina, Syra. - Galt, Jane Henderson, New-Orleans. - Brouwer, Alida, Triëst.

HELVOET, 1 Nov. Planter, Bengalen, Boston.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 2 November, in lading naar:

Wezel en Ruhrort.	A. Balck, Alma.
Frankfort.	F. Proest, Frankfort N°. 10.
Keulen.	A. Weingarts, Cöln N°. 15.
Duisburg.	J. H. Havens, Twee Gezusters.
Mainz.	J. Hammer, Mainz N°. 3.
Dusseldorp.	J. D. van Duinen, Goede Hoop.
Mannheim.	A. Bauduin, Urania.
Ludwigh., Mannh. en Heilbron.	H. Fritz, Ludwighafen N°. 5.

AMSTERDAM, 27 Oktober, vertrokken naar:

Duisburg.	W. Stempel, Mercuur.
Mainz.	F. Leydecker, Mainz N°. 2.
Keulen.	Th. Kamps, Cöln N°. 21.
Dusseldorp.	B. K. Blaauw, Vrouw Wimpke.
Mannheim.	J. Otten, Beauharnais.

Rijnhoogte ARNHEM, 1 November 5 p. 4 duim.
KEULEN, 1 „ 4 vt. 6 „

PRIJZEN DER PERCEELEN.

Geveild op Maandag 1 November, in het O. Z. Heeren-Logement.

1. Huis en Erve, Keizersgracht, KK 445; ƒ19500, ƒ1600, A. M. Braskamp. — 2. Huis, Achterhuis en Erve, Leidschegracht, HH 5; ƒ11850, ƒ40, Opgehouden. — 3. Huis, Achterhuis, Tuin en Erve, Amstel, Y 118; ƒ17950, ƒ1200, H. B. Reesinck. — 4. Huis en Erve, Kloveniersburgwal, B 188; ƒ4000, ƒ100, Krijgsman. — 5. Dito, achter het vorige Perceel, Spinhuissteeg, B 189; ƒ1800, Opgehouden. — 6. Huis, Erf en Erve, Kleine Wittenburgerstraat, T 323; ƒ1625, H. Heije. — 7. Huis en Erve, eerste Wittenburgerdwarsstraat, T 357; ƒ800, Opgehouden. — 8. Dito, Wittenburgerdijkje, T 391; ƒ750, H. Heije. — 9. Huis, Achterhuis en Erve, Groote Wittenburgerstraat, T 367; ƒ1175. - 10. Huis en Erve, als voren, T 368; ƒ275; te zamen ƒ1450, ƒ1, W. A. J. Vroom, Az. — 11. Dito, Oostenburger Middenstraat, T 58; ƒ1800. - 12. Dito, als voren, T 59; ƒ1775; te zamen ƒ3575, ƒ275, H. J. van der Krabben. — 13. Huis, Achterhuis en Erve, Oostenburgergracht, T 117; ƒ2000, ƒ5, P. D. Lusink. — 14. Dito, eerste Kattenburgerdwarsstraat, T 770; ƒ1100, ƒ50, W. A. J. Vroom. — 15. Een derde gedeelte in drie Huizen en Tuin, Schans bij de Leidschepoort, CC 46 à 48 ƒ2025, ƒ14, B. Keuch. — 16. Zeven Huizen en Erven, Tuinstraat, OO 12 à 18; ƒ1625, ƒ400, J. M. Dijkers. — 17. Huis, Achterhuis en Erve, Korte Prinsengracht, TT 105; ƒ3500, ƒ10, P. Palmboom. — 18. Achterhuis, Tuin en Erve, Haarlemmer Houttuinen, TT 90; ƒ2200. - 19. Pakhuis en Erve, als voren, TT 91, ƒ1000; te zamen ƒ3200, ƒ200, J. J. Evers. — 20. Loods en Erve, als voren, TT 26; ƒ1800, ƒ200, A. Langerhuizen. — 21. Dito, als voren, TT 28; ƒ1500, ƒ20, A. R. Hol. — 22. Huis en Erve, Looijersgracht, GG 398, en een Pakhuis en Erve, Baangracht, GG 397; ƒ1275, ƒ50, ƒ1275, ƒ50, L. de Bull. — 23. Pakhuis en Erve, Brouwersgracht, QQ 16; ƒ2325, P. Palmboom. — 24. Dito, Brouwersgracht, QQ 35, ƒ1950, ƒ25, Denzelfden. — 25. Huis en Erve, Nieuwendijk, A 200; ƒ3975, ƒ100, J. A. van Minden. — 26. Dito, Anjeliersgracht, PP 456, ƒ2200, ƒ25, Opgehouden. — 27. Achterhuis en Erve, eerste Boomdwarsstraat, PP 463; ƒ480, ƒ10, J. A. Koppe.

Advertentiën.

(721) Heden overleed plotseling mijne geliefde Echtgenoote ELISABETH GERSON, in den ouderdom van bijna 73 jaren, diep betreurd door mij, onze kinderen, behuwdkinderen en kleinkinderen.

J. C. VUISTING.

RIJPWETERING, 30 October 1858.

DE UNIE.

ECHT BEIJERSCHE BIEREN.

Ondergeteekende neemt de vrijheid zijne geëerde Begunstigers te berigten, dat hij partijen extra best **Echt-Kitzinger — Culembacher — Nurnberger en Erlanger — Winterlager Bieren** heeft ontvangen; zijnde bij hem tevens diverse Ververschingen te bekomen en kan men het Bier per Flesch en per Fust buiten 's huis erlangen.

T. H. GRESNICH,

(724) Nieuwendijk bij den Dam, H 237.

STOOMBOOTDIENST

TUSSCHEN

ROTTERDAM, MIDDELBURG

en daar tusschen gelegen plaatsen.

NOVEMBER 1858.

Van *Rotterdam.*			u.	m.	Van *Middelburg.*			u.	m.
Maand.	1,	's morg.	6	—	Maand.	1,	's morg.	7	30
Dingsd.	2,	„	6	—	Dingsd.	2,	„	8	30
Woensd.	3,	„	7	—	Dond.	4,	„	10	30
Vrijdag	5,	„	7	—	Vrijdag	5,	„	11	—
Zaturd.	6,	„	7	—	Zaturd.	6,	„	11	30
Zondag	7,	„	7	—	Zondag	7,	„	11	30
Maand.	8,	„	7	—	Maand.	8,	„	5	30
Dingsd.	9,	„	8	30	Dingsd.	9,	„	6	—
Woensd.	10,	„	8	30	Dond.	11,	„	6	—
Vrijdag	12,	„	9	30	Vrijdag	12,	„	6	—
Zaturd.	13,	„	9	30	Zaturd.	13,	„	6	—
Zondag	14,	„	10	30	Zondag	14,	„	6	—
Maand.	15,	„	10	30	Maand.	15,	„	6	30
Dingsd.	16,	's midd.	12	—	Dingsd.	16,	„	7	—
Woensd.	17,	's morg.	6	—	Dond.	18,	„	8	30
Vrijdag	19,	„	7	—	Vrijdag	19,	„	9	30
Zaturd.	20,	„	7	—	Zaturd.	20,	„	10	30
Zondag	21,	„	7	—	Zondag	21,	„	11	—
Maand.	22,	„	7	—	Maand.	22,	„	5	—
Dingsd.	23,	„	7	—	Dingsd.	23,	„	5	30
Woensd.	24,	„	8	30	Dond.	25,	„	6	—
Vrijdag	26,	„	8	30	Vrijdag	26,	„	6	—
Zaturd.	27,	„	10	30	Zaturd.	27,	„	6	—
Zondag	28,	„	10	30	Zondag	28,	„	6	—
Maand.	29,	„	10	30	Maand.	29,	„	7	—
Dingsd.	30,	's midd.	12	—	Dings.	30,	„	7	30

Reizigers met den Rijnspoorweg aangekomen gelieven zich aan te melden bij de Direktie van het station tot het doen van sein, in welk geval de naar *Middelburg* vertrekkende Stoomboot aldaar zal aanleggen.

In correspondentie met DILIGENCEDIENSTEN tusschen Middelburg en Vlissingen, Zierikzee en het veer te Zijpe, Goes en het Katsche veer.

De goederen kunnen tot één uur vóór de afvaart bezorgd worden, later aangebragt blijven dezelve tot de volgende reis liggen. (722)

(723) In een der voornaamste steden van Zuid-Holland wordt op 1 Februarij ek. gevraagd: Een **Banketbakkers Bediende**, van de R. K. Godsdienst. Brieven *franco* Letter O bij den Boekhandelaar A. M. VAN DIJK te Delft.

(720) De ondergeteekende de Affaire in **Koffij, Thee** en **Kruidenierswaren**, op de Kloveniersburgwal, hoek Bethaniestraat, K 182, voor zijne rekening zullende voortzetten, beveelt zich bij deze beleefdelijk in het vertrouwen zijner geachte vrienden en bekenden, belovende door eene prompte en civiele bediening zich dit allezins te zullen waardig maken.

J. G. VAN OORTE.

AMSTERDAM, 2 November 1858.

(695)

Voor Inrigtingen

VAN

Opvoeding en Onderwijs.

Bij P. N. VERHOEVEN, Drukker en Boekhandelaar te 's Bosch, zijn uitgegeven en alom te bekomen:

Eerste beginselen van den Land- of Akkerbouw. Eene verzameling van voorschriften uit de nieuwste engelsche, fransche, nederlandsche en belgische landbouwkundige schrijvers, op den vaderlandschen landbouw toegepast. *Voor schoolgebruik.* 2 deeltjes in-12.

Ie deel - 68 bladzijden kompresse druk ƒ0.10.
IIe „ - 109 „ „ „ „ 0.15.

Volledig leerboek der Algemeene Geschiedenis, door J. MOELLER, Hoogleeraar der geschiedenis aan de kath. hoogeschool van Leuven. In vijf deelen. Uit het Fransch vertaald onder toezigt van den schrijver. In-12°.

Ie deel - Oude geschiedenis. De Oostersche Volken . . . ƒ0.75.
IIe deel - Geschiedenis der Grieken . . „ 1.00.
IIIe „ - Geschiedenis der Romeinen en van het gemeenebest Karthago . . . ƒ1.25.
IVe deel - Geschiedenis der Middeleeuwen, 2 deelen . . . ƒ2.45.
Ve deel - Nieuwe Geschiedenis, van 't ontstaan van het Protestantismus tot aan de eerste fransche omwenteling (1789). 2 afleveringen. . ƒ1.70.

Met nog eene aflevering zal dit werk kompleet zijn.

Geschiedenis des Ouden en Nieuwen Testaments, voor onderwijzers, meer gevorderde scholieren en huisvaders, van eenige aanmerkingen begeleid door BERNARD OVERBERG, Leeraar aan de Normaalschool. Uit het hoogduitsch vertaald, derde uitgave, herzien door J. H. WENSING, Oud-Professor. 2 zware deelen in-12 (931 bladz.). . ƒ2.00.

Syntaxis der fransche taal, naar de spraakkunst van NOËL EN CHAPSAL en andere taalkundigen, met oefeningen ter vertaling. (Deze Syntaxis kan tevens strekken als een vervolg op de GEMAKKELIJKE OPSTELLEN volgens de spraakkunst van Noël en Chapsal.) Boekdeel in-12. . . ƒ0.50.

Verhandelingen over het redekundig ontleden, in de fransche taal, met voorbeelden en oefeningen. In-12 . . . ƒ0.10.

Nouveau manuel de prononciation française, à l'usage des maisons d'éducation; par CH. PIRARD. (Manuel en même temps utile aux professeurs et aux élèves.) In-12 . . . ƒ0.40.

Leçons française de Littérature et de Morale, à l'usage des établissements d'instruction, tirées de l'ouvrage de M. M. NOEL ET DELAPLACE, d'après l'édition de 1844 de Bruxelles. *Seconde* édition. In-12 . . . ƒ0.60.

DE CANTOR.

Door den Uitgever C. L. VAN LANGENHUYSEN wordt aan de Inteekenaren afgeleverd:

Aflevering 12, 13 en 14, uitmakende te zamen de **Tweede Mis.**

Het zal den Inteekenaren blijken dat deze Mis Plegtiger en bijgevolg iets langer is dan de Mis No 1, intusschen is zij weinig of niets moeijelijker.

Men teekent in bij den tegenwoordigen Uitgever C. L. VAN LANGENHUYSEN en bij de voornaamste Boek- en Muziekhandelaren door het geheele rijk.

Bij bovengenoemden zijn van denzelfden auteur nog verkrijgbaar:

DE GREGORIAAN.

Handleerboek van den Gregoriaanschen Zang, met veelerlei oefeningen en een aanhangsel van gebruikelijke, deels nieuwe gezangen onder het Lof, door N. A. JANSSEN, Priester. Prijs . . . ƒ0.80.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.